

Maandag 7 oktober 2019

Amersfoort

De Observant

TASTBARE TIJD

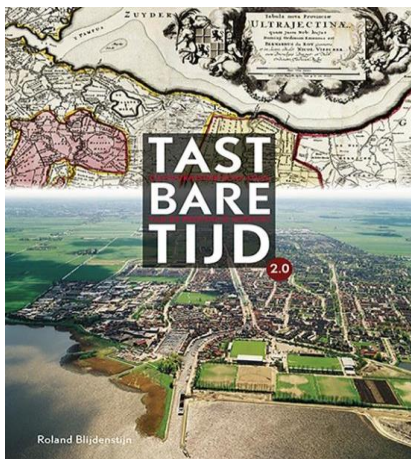
Symposium werkveld V&V over **palliatieve zorg**

Palliatieve zorg is op het moment een veelbesproken thema in de zorg, en ieder van ons heeft er dagelijks mee te maken. In dit symposium zal dit thema van verschillende kanten worden belicht.

In de ochtend verwelkomen wij drie sprekers. Annelieke Damen neemt ons mee in een filosofisch wetenschappelijke benadering, terwijl Leny van Dalen spreekt over haar ervaring als psychiater. De derde spreker is Annemieke Kuin, onderzoeker palliatieve zorg verbonden aan de VGVZ, en zij zal in haar lezing de meer praktische kant van het thema belichten. In de middag worden er in twee rondes zes workshops aangeboden, heel gevarieerd. Kortom: er is genoeg om kennis te vergaren, ervaring uit te wisselen en elkaar te inspireren.

Van harte welkom!

Het symposium is geaccrediteerd door de SKGV.

Praktische informatie

Geef je op voor 28 september via [LINK](#)

Als VGVZ-lid betaal je € 90,-
De gereduceerde prijs is € 45,-
Niet-VGVZ leden betalen €110,-

Ochtendprogramma lezingen

LEZING door Annelieke Damen – ‘Geestelijke verzorging in de palliatieve zorg: wat zijn de huidige en toekomstige ontwikkelingen? (onderzoek)’

Annelieke Damen werkt als onderzoekster aan de UvH. Geestelijke verzorging krijgt binnen de palliatieve zorg steeds meer aandacht. Wat zijn de huidige ontwikkelingen in de praktijk en in het onderzoek, en wat wordt er beoogd in de toekomst? Zij zal in haar presentatie dieper op deze twee vragen ingaan aan de hand van verschillende voorbeelden.

LEZING door Leny van Dalen – ‘Dementie en afscheid, toegespitst op palliatieve zorg en samenwerking met geestelijke verzorging’

Leny van Dalen is als psychiater werkzaam in het werkveld V&V bij Cordaan voor mensen met dementie en afscheid van het leven. Ze is gespecialiseerd in sociale benadering van dementie, toegespitst op palliatieve zorg. In haar lezing neemt zij ons mee in haar ervaring. Zij zal ook verwoorden hoe ze de samenwerking met GV ziet.

LEZING door Annemieke Kuin – ‘Geestelijke verzorging in de praktijk van de palliatieve zorg’

Annemieke Kuin is werkzaam als humanistisch geestelijk verzorger in het Dijklanderziekenhuis in Hoorn. Als VGVZ gemandateerde heeft zij bijgedragen aan de ontwikkeling van het Kwaliteitskader Palliatieve zorg. Dit breed gedragen kader is een landelijk richtinggevend instrument dat nu wordt geïmplementeerd binnen de zorg. In haar inleiding zal ze ingaan op welke uitdagingen hier liggen voor geestelijk verzorgers in de praktijk van de palliatieve zorg.

Middagprogramma workshops

WORKSHOP (1) Annemarie Schot – ‘Palliatief redeneren’

Annemarie Schot is van huis uit oncologieverpleegkundige, maar sinds 15 jaar werkzaam in een high care hospice in Leiden, in deze 15 jaar heeft ze veel scholing gedaan binnen de palliatieve zorg, en ze noemt zich nu dus palliatief verpleegkundige. Sinds 10 jaar is ze ook werkzaam als palliatief consultant bij het IKNL voor de regio midden Holland.

Binnen de palliatief zorg maak je soms keuzes die je in een curatieve fase misschien anders

zou nemen. Je kijkt meer wat is voor deze patiënt belangrijk en wat minder belangrijk. Iemand kan bijvoorbeeld zijn pijn aan maar ervaart misselijkheid als een veel grotere factor die zijn kwaliteit van leven beheerst. Dan zal je je daar dus meer op focussen. Dit noemen we dan palliatief redeneren. In acht nemend de 4 dimensies van de mens. Graag zou ze daar meer over vertellen.

WORKSHOP (2) Sonja Tobé - 'Complementaire palliatieve zorg (handmassage)'

Sonja Tobé is als natuurgeneeskundig aromatherapeut werkzaam in haar praktijk in Vlaardingen, in de Hospice de Margriet als cursusleider hand- en schedelmassage, aromatische masseur in verpleeghuizen, palliatieve en terminale aromatherapeut, ZAO specialist in de psychogeriatrische zorgverlening. In de workshop vertelt ze over wat oliën en een handmassage kunnen bijdragen om de bewoner te laten ontspannen en pijn te verminderen. *Voor deze workshop is het handig om een handdoek mee te nemen!*

WORKSHOP (3) Jacinta van Harteveld –

'De taal van het sterven, wat stervenden ons te zeggen hebben'

'Staan mijn schoenen klaar?' 'Is er een plattegrond om hier uit te komen?'

Uitspraken van mensen in de laatste dagen van hun leven. Zijn ze in de war of bereiden ze zich voor op hun laatste reis? Jacinta van Harteveld, trainer en begeleider Rouw en Verlies, auteur van het boek *Leven in het zicht van de dood*, verkent in haar workshop de voor tekenen van het sterven en hoe hier zo bij aan te sluiten dat zowel de stervenden als de naasten zich begrepen voelen en ruimte ervaren om te delen over wat hen innerlijk beweegt.

WORKSHOP (4) Nieske Willems – 'Rouw en spiritueel counselen'

"Spelen is...de zuiverste, meest spirituele activiteit van de mens... (Friedrich Fröbel 1887)". Wat is de relatie tussen het leren omgaan met verlies en rouw, een leven lang leren spelen en het welzijn van mensen? Aansluitend bij wetenschappelijk onderzoek in Schotland naar de relatie tussen spiritualiteit en gezondheid, kinderspel en volwassenspel, tussen verbeelding en creativiteit zal Nieske Willems – (vrijgevestigd) geestelijk verzorger in Zwolle – spiritualiteit uitleggen als dragende grond van onze werkelijkheid. Hoe kan spiritu-

eel counselen vanuit een holistische mensvisie worden ingezet als spelvorm om al doende eigen krachtbronnen te leren aanboren? Hoe kunnen mensen van alle leeftijden leren leven in verbondenheid met elkaar in verleden, heden en toekomst met behulp van al hun zintuigen? Welke mogelijkheden hebben geestelijk verzorgers dit creatieve proces te ondersteunen?

WORKSHOP (5) Saida Aoulad Baktit –

'Palliatieve zorg en (multi)culturele achtergrond'

Saida Aoulad Baktit is als islamitisch geestelijk verzorger en tevens intercultureel zorgconsulent werkzaam in het Radboud UMC. Haar expertisegebieden zijn islam en culturele diversiteit. Ze werkt onder andere ook bij het consultteam palliatieve zorg.

De workshop zal gaan over palliatieve zorg en (multi)culturele achtergrond.

WORKSHOP (6) Annemieke Kuin -

'Scholing medewerkers spiritualiteit in palliatieve zorg'

Naast de lezing in de ochtend verzorgt Annemieke Kuin ook een workshop. Deze is gericht op scholing van medewerkers, op spiritualiteit in palliatieve zorg: hoe inspireer je verzorgenden en verpleegkundigen? En, hoe kun je kennis en kunde met elkaar delen, elkaar inspireren en van elkaar leren?

PROGRAMMA

- 9.30-10.00 inloop en ontvangst met koffie/thee
- 10.00 opening door Hanneke Keur, voorzitter werkveldraad en dagvoorzitter
- 10.10 lezing Annelieke Damen: "onderzoek GV en palliatieve zorg"
- 10.40 intermezzo
- 10.45 introductiefilmpje en
- 10.50 lezing Leny van Dalen: "dementie en afscheid, palliatieve zorg & samenwerking GV"
- 11.20 koffiepauze
- 11.35 lezing Annemieke Kuin: "GV in de praktijk van de palliatieve zorg"
- 12.05 interactie door dagvoorzitter Hanneke Keur
- 12.30 **lunchpauze**
- 13.30 eerste ronde workshops
- 14.30 koffie/theepauze, wisseling van workshop
- 14.45 tweede ronde workshops
- 15.45 resumé, toekomstbeelden, plannen, afsluiting door dagvoorzitter Hanneke Keur
- 16.30-17.00 borrel

SCHRIJF JE NU IN via deze [LINK](#)

Locatie: **De Observant**, Stadhuisplein 7, 3811 LM Amersfoort
(goed bereikbaar vanaf het station, in de omgeving diverse mogelijkheden om te parkeren)